

Tryggt mottagande - hur fungerar stödet till äldre i Stockholm efter utskrivning från sjukhus?

2019-03-13 11:29 CET

Ny rapport: Tryggt mottagande för äldre som skrivs ut från sjukhus

Stockholms stad har i tre stadsdelar på försök gett insatsen Tryggt mottagande till personer 65 år och äldre i samband med utskrivningsplanering efter sjukhusvistelse. Insatsen innebär förstärkt hemtjänst av särskild personal under ett par veckor efter hemkomsten. Stiftelsen Äldrecentrum har i rapporten "Att komma hem från sjukhus och få ett tryggt mottagande - om insatser från äldreomsorgen efter sjukhusvistelse" jämfört Tryggt mottagande med övriga insatser: hemtjänst, korttidsboende och vård- och omsorgsboende. Resultaten av studien visar på särskild nöjdhet med Tryggt mottagande bland såväl äldre och deras anhöriga

som bland personal. Funktionsförmågan hos de äldre förbättrades dock inte inom en tremånadersperiod.

I studien har Äldrecentrum på uppdrag av Äldreförvaltningen i Stockholms stad studerat omsorgsinsatser som äldre personer på Kungsholmen fått i samband med utskrivningsplanering från sjukhus, januari 2017-maj 2018. Ett syfte med studien var att följa dessa under en tremånadersperiod och beskriva hur deras funktionsförmåga och behov av vård och omsorg upplevdes, bedömdes, förändrades och tillgodosågs. Ett annat syfte var att belysa hur biståndshandläggare använde Tryggt mottagande-teamets underlag vid fortsatt behovsbedömning. I undersökningen användes data från den longitudinella SNAC-K-studien, i kombination med intervjuer.

Svårt fånga effekter av Tryggt mottagande

Av de äldre som skrevs ut med utökade insatser om minst 40 timmar hemtjänst per månad, erbjöds cirka 11 procent Tryggt mottagande, det vill säga extra stödinsatser av särskild hemtjänstpersonal under ett par veckor efter hemkomsten. Närmare fem procent beviljades korttidsboende och drygt sju procent fick vård- och omsorgsboende.

Det är svårt att fånga effekterna av Tryggt mottagande. Resultaten visar att Tryggt mottagande inte resulterade i bättre funktionsförmåga, fördröjd flytt till vård- och omsorgsboende eller ökad överlevnad, 90 dagar efter sjukhusvistelsen jämfört med dem som fick minst 40 timmar hemtjänst. Trots att det inte fanns några skillnader på gruppnivå förändrades enskilda individers funktionsförmåga över tid, såväl till det bättre som till det sämre. Det fanns heller inte några skillnader mellan grupperna i hur mycket hemtjänst de hade efter tre månader (cirka 63 timmar per månad).

Vad tyckte de intervjuade?

De intervjuade äldre personerna var oftast mycket tacksamma över den vård och omsorg som de hade fått i samband med sjukhusvistelsen och efter hemkomsten. Många var dock helt beroende av hjälp från både hemtjänsten och hemsjukvården, något som inte alltid fungerade problemfritt.

Insatserna från Tryggt mottagande var särskilt omtyckta. De intervjuade uppskattade att Tryggt mottagande erbjöd stöd av en liten grupp kompetenta undersköterskor och att dessa inte arbetade under samma tidspress som den ordinarie hemtjänsten. Personalen var noga med att ha en dialog med de personer som de hjälpte och dessa kunde ha inflytande över vad som gjordes.

Anhöriga uppskattade avlastningen från Tryggt mottagande och särskilt ansvaret att samordna vård- och omsorgsinsatserna den första tiden efter sjukhusvistelsen. Biståndshandläggarna värdesatte Tryggt mottagande som ett stöd för fortsatt biståndsbedömning.

Framtiden för Tryggt mottagande?

Förutom att skapa trygghet för äldre vid hemkomst från sjukhus fanns, från stadens sida, förhoppningar om att Tryggt mottagande även skulle kunna förbättra funktionsförmågan och livskvaliteten samt fördröja flytt till äldreboende. Det finns dock i nuläget ingen forskning som visar effekter av en kort förstärkt insats i hemmet till äldre efter sjukhusvistelse. De som fick Tryggt mottagande var i allmänhet sköra, ofta multisjuka, personer med begränsade möjligheter att återhämta sig.

En slutsats i rapporten är att om det ska vara möjligt för Tryggt mottagande att bidra till en förbättrad funktionsförmåga är det viktigt att överväga både hur lång insatsen behöver vara och i vilken utsträckning rehabiliteringsinsatserna behöver förstärkas.

- Det är viktigt att ha realistiska förväntningar på effekterna av Tryggt mottagande i sin nuvarande utformning. En extra stödsinsats, ett antal timmar per dag under åtta till tio dagar till personer som vårdats på sjukhus, kan endast ha en marginell betydelse för hur funktionsförmågan utvecklas, för möjligheterna att bo kvar och det fortsatta behovet av vård och omsorg. För den här gruppen äldre kan ett tillräckligt mål för äldreomsorgens insatser vara att ge ett bra omhändertagande och bidra till att funktionsförmågan bibehålls och inte försämras, påpekar Ingrid Hjalmarson, utredare på Äldrecentrum och projektledare för studien.

Frågan om hur Tryggt mottagande kan utvecklas och vilken funktion som verksamheten kan fylla måste också ses mot bakgrunden av den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård, som implementerades i Region Stockholm i slutet av 2018. Förändringarna antas medföra att äldre personer kommer att skrivas ut ännu snabbare från sjukhus och då ha ett ökat behov av vård- och omsorgsinsatser. Därför behövs kvalificerade hemtjänstresurser som snabbt kan sättas in i hemmet. Här kan Tryggt mottagande fylla en viktig funktion, både genom att ge kvalificerad omsorg och bidra till bedömningen av de fortsatta behoven av hjälp och stöd. Insatsen kan också riktas till dem som har en återhämtningspotential som det är viktigt att ta till vara. De båda alternativen utesluter inte varandra.

- För att kunna tillgodose de behov av kvalificerade insatser som personer med stora behov både av vård och omsorg som skrivs ut från sjukhus har, är det av avgörande betydelse att äldreomsorgen och primärvården utvecklar sitt samarbete, menar Ingrid Hjalmarson.

Rapporten

Länk till rapporten [Att komma hem från sjukhus och få ett tryggt mottagande – om insatser från äldreomsorgen efter sjukhusvistelse \(2019:1\)](#)

Kontakt för mer information

Ingrid Hjalmarson, utredare vid Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, e-post: ingrid.hjalmarson@aldrecentrum.se / info@aldrecentrum.se

Bettina Meinow, utredare vid Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, e-post bettina.meinow@aldrecentrum.se

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum är ett forsknings- och utvecklingscentrum. Uppdraget är att bidra med kunskap som äldre personers hälsa, vård och omsorg.

Kontaktpersoner

Mai Engström

Presskontakt

Redaktör

Kommunikation

mai.engstrom@aldrecentrum.se

070-002 81 07

Mikael Mildén

Presskontakt

Kommunikatör, redaktör

mikael.milden@aldrecentrum.se

08-690 58 20